

Г. С. Трофименко

ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

У статті наведено результати економічного аналізу основних показників діяльності медичних установ України. Зроблено висновки про доцільність порівняння таких показників в динаміці за кілька років.

Ключові слова: показники, аналіз, ефективність, критерій економічної ефективності

1. Вступ

Дослідження, про які йдеться у доповіді, відносяться до галузі економіко-математичного моделювання. Галузь охорони здоров'я все більш повно втягується в економічний оборот суспільства, чому сприяє активне функціонування медичних установ на ринкових засадах. Спостерігається все більша залежність охорони здоров'я від загального економічного зростання в країні: платоспроможність населення впливає на обсяги платних послуг галузі, а стабілізація в державному секторі дозволяє розраховувати на розвиток цільових програм, фінансованих державою. Наразі існує необхідність проведення аналізу показників ефективності діяльності медичних установ для оцінки функціонування сфери охорони здоров'я в цілому.

2. Постановка проблеми

Постійне зростання витрат на утримання галузі охорони здоров'я викликає необхідність оцінити ефективність її функціонування, тобто знайти шляхи досягнення максимального ефекту при мінімальних затратах ресурсів. Проблемою є узагальнення та уточнення визначення показників оцінювання діяльності сфери охорони здоров'я.

3. Основна частина

3.1. Аналіз літературних джерел по темі дослідження. Результати досліджень, проведених в роботі [1] дають можливість комплексно розв'язати питання моделювання даних економіко-соціологічних досліджень, зокрема і в галузі охорони здоров'я.

Проведений у статті [2] аналіз механізму впливу інформаційно-інтелектуальних систем забезпечує більш повний та обґрунтований підхід до вибору й практичного впровадження таких систем, їх ефективного використання в управлінні.

Результати, отримані в роботі [3], надають можливість реформувати процеси управління місцевим розвитком в Україні в контексті забезпечення належної результативності і якості діяльності органів

державного управління за засадах упровадження інноваційних моделей до управлінського процесу.

Стаття [4] присвячена огляду страхового ринку України, розглянута інституціональна та територіальна структура, визначені позитивні чинники й негативні тенденції його сучасного стану і подальшого розвитку.

3.2. Результати досліджень. Охорона здоров'я посідає виняткове місце в соціально орієнтованій економіці, саме тут виробляються суспільно споживані блага — медичні послуги. Останнім часом все більше уваги приділяється ефективності охорони здоров'я. Ефективність охорони здоров'я, його служб і окремих заходів вимірюється сукупністю критеріїв та показників, кожний з яких характеризує деяку сторону процесу медичної діяльності. Визначення показників ефективності охорони здоров'я досить складна проблема, так як на різних рівнях надання медичних послуг можуть бути свої пріоритети [5].

Розрахунок економічної ефективності пов'язаний з пошуком найбільш економічного використання наявних ресурсів. Цей показник є необхідною складовою в оцінці функціонування системи охорони здоров'я в цілому, окремих її підрозділів і структур, а також економічним обґрунтуванням заходів щодо охорони здоров'я населення. Економічна ефективність в охороні здоров'я розглядається в двох напрямках: як ефективність використання різних видів ресурсів та з точки зору впливу охорони здоров'я на розвиток суспільного виробництва в цілому. Економічні аспекти охорони здоров'я не мають на меті зменшення видатків на охорону здоров'я, а пошук шляхів і методів їх раціонального використання. Для визначення економічної ефективності охорони здоров'я використовується економічний аналіз, який полягає в зіставленні витрат і отриманого ефекту.

Економічний аналіз діяльності медичних установ проводиться за наступними напрямками: використання основних фондів; ефективність використання ліжкового фонду; ефективність використання медичного обладнання; оцінка фінансових витрат; використання медичного та іншого персоналу. Поряд

з цим розраховуються також наступні основні економічні показники: загальний економічний збиток у зв'язку із захворюваністю, інвалідністю і смертністю; відвернений економічний збиток; критерій економічної ефективності медичної допомоги [6].

Аналіз використання основних фондів лікувального закладу включає в себе розрахунок таких показників як: фондоозброєність праці персоналу; фондоозброєність медперсоналу; фондовіддача по стаціонару; фондовіддача по поліклініці; фондомісткість по стаціонару.

Ефективність використання ліжкового фонду стаціонару характеризується такими основними показниками як обіг лікарняного ліжка; функція лікарняного ліжка; його середньорічна зайнятість та середній час простою; виконання плану ліжко-днів; економічні втрати від недовиконання плану; середня тривалість перебування хворого в стаціонарі.

Аналіз ефективності використання медичного обладнання включає в себе розрахунок коефіцієнтів календарного обслуговування та змінюваності.

Аналіз фінансових витрат є одним з важливих розділів економічного аналізу діяльності закладів охорони здоров'я. До таких показників належать: структура фінансових витрат по установі; вартість лікування в стаціонарі; вартість медичних послуг в амбулаторно-поліклінічних закладах.

Для аналізу ефективності використання медичних кадрів лікувально-профілактичного закладу розраховуються наступні показники: кількість медичних працівників поліклініки та стаціонару відповідно на 1000 жителів; показник співвідношення чисельності лікарів і середніх медпрацівників та ін.

Підвищення уваги до раціонального використання медичних кадрів дозволяє забезпечити відносне скорочення витрат на охорону здоров'я.

Загальний економічний збиток у зв'язку із захворюваністю, інвалідністю і смертністю складається з вартості нествореної продукції, що обумовлено зменшенням кількості працюючих з урахуванням середнього розміру національного доходу, виробленого одним працюючим за робочий день; виплат допомоги з непрацездатності за рахунок коштів соціального страхування і соціального захисту; коштів, витрачених на медичну допомогу.

Відвернений економічний збиток складається зі зниження випадків і тривалості непрацездатності, а також зменшення витрат на медичну допомогу. Його розмір визначається як різниця між економічним збитком першого та кожного наступного року.

Не менш важливим є *критерій економічної ефективності*, який визначається як співвідношення розміру відверненого економічного збитку до об'єму витрачених коштів.

Оцінка діяльності закладів охорони здоров'я може бути проведена на підставі державних форм статистичної звітності. На підставі абсолютних цифр, представлених в статистичних таблицях

звіту, обчислюються показники і коефіцієнти, за допомогою яких аналізується діяльність установи. Показники економічного аналізу діяльності лікувального закладу доцільно порівнювати в динаміці за кілька років, а також з показниками однотипних установ.

Література

1. Терещенко Э. В. Моделирование данных экономико-социологических обследований [Текст] / Э. В. Терещенко, И. В. Козин, В. А. Перепелица, Л. И. Лозовская // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Економічні науки. — Запоріжжя: ЗНУ. 2007. — № 2. — С. 50–58.
2. Бандоріна Л. Н. Аналіз механізму впливу інформаційно-інтелектуальних систем на успішну діяльність підприємства [Текст] / Л. Н. Бандоріна, М. С. Кузнецов, Л. І. Лозовська // Держава та регіони. — № 1. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — С. 89–95.
3. Підходи, інструменти та моделі менеджмент — орієнтованої діяльності в публічному адмініструванні: наук. | розробка [Текст] : учеб. пособие / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова, Л. І. Лозовська. — К. : НАДУ, 2011. — 64 с.
4. Лозовська Л. І. Ринок страхових послуг України: стан, проблеми, тенденції розвитку [Текст] / Л. І. Лозовська // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. пр. — Випуск 234: В 5 т. — Т. IV. — Д. : ДНУ, 2007. — С. 969–975.
5. Столяров С. А. Краткий курс экономики здравоохранения [Текст] : учеб. /С. А. Столяров, В. Б. Колядо. — Барнаул: Издательство АГМУ, 2005. — 260 с.
6. Жидкова О. И. Медицинская статистика [Текст] : Конспект лекций / О. И. Жидкова. — М. : Эксмо, 2009. — 160 с.

ОБЩИЙ АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЕДИЦИНСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ УКРАИНЫ

А. С. Трофименко

В статье описаны результаты анализа основных показателей деятельности медицинских учреждений Украины. Сделаны выводы о целесообразности сравнения таких показателей в динамике за несколько лет.

Ключевые слова: показатели, анализ, эффективность, критерий экономической эффективности.

Анна Сергеевна Трофименко, аспирант кафедры экономической информатики Национальной металлургической академии Украины, тел.: (067) 742-93-60, e-mail: AnyaSamba1@gmail.com.

THE GENERAL ANALYSIS OF THE KEY PERFORMANCE INDICATORS OF MEDICAL INSTITUTIONS OF UKRAINE

A. Trofimenko

The article describes the results of the analysis of the key performance indicators of medical institutions of Ukraine. The conclusions about the feasibility of such indicators in comparison dynamics for several years.

Keywords: performance, analysis, efficiency, criterion of economic efficiency.

Anna Trofimenko, graduate student of Department of Economic Informatics, National Metallurgical Academy of Ukraine, tel. : (067) 742-93-60, e-mail: AnyaSamba1@gmail.com.